

Силабус курсу

**ФІЛОСОФІЯ (Філософія.
Основи логічного мислення)**

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	4
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автори курсу та лектор:

к.філос.н., доц., Шелковая Наталія Валеріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних досліджень

посада

shelkovaya@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-627-11-
01

телефон

Skype:
live:shelkovaya_n

месенджер

Консультації

к.філос.н., доц., Прокопенко Олексій Володимирович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних досліджень

посада

o.prokopenko@snu.edu.ua

електронна адреса

050 18 17 288

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Викладання дисципліни «Філософія (Філософія. Основи логічного мислення)» спрямовано на формування у студентів здатності до аналітичного мислення на підставі вивчення основ філософії та логіки.

Курс «Філософія» розроблений кафедрою політологічних та культурологічних студій відповідно до положень нормативно-правової бази з регулювання освітньої діяльності університету та законодавства у сфері вищої освіти.

Політика дисципліни спрямована на розвиток умінь осмислено сприймати теоретичний матеріал, узагальнювати й систематизувати засвоєну інформацію, якісно усвідомлювати нові знання, вирішувати проблемні завдання, презентувати результати своєї діяльності, критично і креативно мислити, обґрунтовувати власну думку.

Курс «основи логічного мислення» формує здатність до грамотного (правильного) абстрактного мислення, володіння законами і формами правильного мислення (логіки); вміння будувати правильні судження та умовиводи, чітко і правильно використовувати поняття; здатності до виявлення головних ідей у текстах, промовах, різноманітній інформації ЗМІ та оцінюванні їх як істинних чи хибних з використанням правил та законів доведення та спростування.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями в галузі «033. Філософія», «081.Право», «011. Освітні, педагогічні науки», «052. Політологія», «054. Соціологія», «281. Публічне управління та адміністрування», «293. Міжнародне право», а також при роботі на посадах в середніх та середньо-спеціальних навчальних закладах, компаніях, підприємствах, а саме: викладача, консультанта із суспільно-політичних питань (в громадських організаціях), фахівця із зв'язків з громадськістю та пресою.

Результати навчання:

Здобувач повинен знати:

- понятійно-теоретичний апарат філософських знань (поняття, закони, теорії, метод, методологія та логіка пізнання і діяльності);
- загальні особливості та основні етапи становлення і розвитку світової філософії та філософської думки в Україні;
- предмет, структуру та основні функції філософського знання;
- ключові філософські проблеми та сучасні підходи до їх вирішення;
- суть взаємодії філософії та права та головні філософсько-правові проблеми
- правила побудування понять, суджень, умовиводів, доведень і спростувань; структуру суджень та види умовиводів; закони

логіки та правила виявлення істинності чи хибності суджень та умовиводів.

Здобувач повинен вміти:

- кваліфіковано користуватися понятійно-теоретичним апаратом філософії у практичній діяльності;
- застосовувати загальні методи пізнання та діяльності: аналіз-синтез, індукція, дедукція, сходження від конкретного до абстрактного;
- професійно застосовувати загальні методи пізнання та діяльності;
- на основі набутого філософського знання синтезувати знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння;
- мислити критично і формувати логічно обґрунтовану власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення;
- виявляти головні слова та ідеї і аналізувати тексти, промови, інформацію ЗМІ за правилами та законами логіки; виявляти їх істинність чи хибність і аргументовано доводити це.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з філософії, соціології, політології, психології.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

10. Здатність до абстрактного мислення.

11. Здатність виявляти головні слова та ідеї у текстах та мові.

12. Здатність знаходити суттєві ознаки і робити правильні визначення понять.

13. Здатність грамотно оперувати з поняттями та використовувати їх у професійній діяльності.

14. Здатність робити аналіз суджень різного характеру та виявляти їх істинність чи хибність

15. Здатність грамотно створювати та аналізувати умовиводи.

16. Вміння будувати доведення філософських та соціальних ідей та проблем.

17. Здатність до аргументованого спростування ідей та хибних тверджень, ідей, суджень.

Структура курсу

Філософія

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Предмет філософії. Філософія та світогляд	2/0/2	Походження світогляду, його структура та роль в житті людини: міфологія та релігія як перед філософські типи світогляду, їх особливості; специфіка філософського світогляду і особливості філософського мислення. Предмет філософії. Основні теми філософських роздумів. Головні напрями в філософії. Функції філософського знання. Структура філософії. Місце та роль філософії в сучасному світі.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2	Філософія Стародавнього світу, Середньовіччя та доби Відродження	2/0/2	Релігійно-філософські вчення Стародавньої Індії. Зародження філософії у Стародавньому Китаї. Конфуціанство та даосизм. Періодизація та особливості античної філософії: а) Досократичний період античної філософії (мілетська школа. Стихійна діалектика Геракліта. Елейська школа про рух і спокій.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3	Філософія Нового часу. Німецька класична філософія	2/0/2	Світогляд та філософія Нового часу. Новоевропейська програма побудови філософії науки. Методологічна традиція емпіризму (Ф.Бекон, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д.Юм). Рационально-дедуктивна методологія (Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц). Специфіка німецької класичної філософії та її вплив на розвиток філософської думки XIX-XX ст. Трансцендентальна філософія І.Канта, її ключові проблеми. Філософська система та метод Г.Гегеля. Антропологічний матеріалізм і критика релігії Л.Фейєрбаха.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4	Філософська думка в Україні	2/0/2	Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки. Філософська думка часів Київської Русі. Антропологічне вчення Г.С. Сковороди. Філософія українського Відродження та бароко. Класична українська філософія. Філософія в радянський період. Розробка філософських проблем у сучасній Україні.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5	- Онтологія	2/0/2	Онтологія її основні проблеми та категоричні визначення: буття і небуття. Сутність та існування. Основні види і форми буття. Матерія як вид буття і філософська категорія. Сучасна наука про будову, властивості, спосіб існування матерії. Рух, простір та час як атрибути матерії. Субстанціальна та реляційна концепції простору і часу. Проблема єдності світу та її вирішення в історії філософії.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
	Свідомість як філософська проблема	2/0/2	Проблема походження і сутності свідомості у релігії, філософії та науці.	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Природа свідомості: відображення та його форми. Ознаки, структура та рівні свідомості. Функції свідомості. Самосвідомість: властивості та функції. Психофізіологічні основи свідомості. Свідомість та мозок. Феномен несвідомого у психіці людини, його природа, структура і функції. Суспільна свідомість, її рівні та форми. Інтуїція як філософська та загальнонаукова проблема.	Тести Індивідуальні завдання
7	Філософія культури	2/0/2	Поняття «культура», проблема його визначення. Функції культури. Основні сфери культури: предмети культурної діяльності; суб'єкти та носії культури; національний характер та ментальність. Морфологія культури: матеріальна, духовна, соціальна, фізична складові. Типологія культур Масова та елітарна культура. Субкультура. Антикультура. Контркультура. Культура та цивілізація. Філософські концепції цивілізації.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Основи логічного мислення

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Логіка як наука	2/0/1	Логіка як наука про мислення. Етимологія слова «логіка». Визначення логіки. Поняття конкретного та абстрактного мислення. Логічні форми мислення: поняття, судження, умовивід. Логічні закони мислення: закон тотожності, закон несуперечливості, закон виключеного третього, закон достатньої підстави.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2	Поняття	2/0/1	Загальна характеристика понять. Визначення поняття у логіці. Поняття «суттєві ознаки». Уявлення та поняття. Обсяг та зміст понять та їх взаємозв'язок. Види понять. Види понять за обсягом. Види понять за змістом. Відношення між поняттями. Порівняльні та непорівняльні поняття. Сумісні та несумісні поняття. Операції з поняттями. Узагальнення понять. Обмеження понять. Правила визначення понять. Поділ понять	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3	Судження	4/0/2	Загальна характеристика суджень. Істинні та хибні, прості і складні судження. Структура простих суджень. Види простих суджень. Розподіл суджень за: змістом предиката, складом суб'єкта і предиката, якістю зв'язки між суб'єктом і предикатом, обсягом суб'єкта. Розподіленість термінів у судженні. Складні судження та умови їх істинності	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4	Умовивід	4/0/2	Поняття про умовивід. Види умовиводів. Прості та складні, безпосередні та	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>опосередковані, необхідні та правдоподібні умовиводи, дедуктивні, індуктивні і умовиводи за аналогією. Простий категоричний силогізм. Загальні правила силогізму. Фігури і правила фігур силогізму. Умовиводи зі складними судженнями. Умовний умовивід (чисто умовні та умовно-категоричний).</p>	<p>Тести Індивідуальні завдання</p>
5	Доведення і спростування	2/0/1	<p>Поняття доведення. Доведення і аргументація. Структура доведення: теза, аргументи, демонстрація. Основні способи доведення: підтвердження тези – обґрунтування істинності тези; спростування тези – обґрунтування хибності тези. Пряме та непряме (апагогічне і побічне розділове) доведення. Спростування тези, аргументів, демонстрації.</p>	<p>Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання</p>

Рекомендована література

з філософії

1. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2013. – 296 с.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2016.– 504 с.
3. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів за ред. Л.В. Губерського. – Харків: Фоліо, 2013.
4. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Пер. з фр.– В 3-х томах. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011-2013.
5. Попов М.В. Філософія: підручник. – К.: ВСВ «Медицина», 2011.

з логіки

1. Конверський А. Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. 3-тє вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2017. – 420 с.
2. Логічне знання для вирішення ТЗНПК : навч. посіб. для студентів, що готуються до вступ. випробувань за технологією ЗНО для вступу на другий (магістер.) рівень / Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська –Гордєєва ; за ред. О. П. Невельської-Гордєєвої. – 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2019. 182 с.
3. Логіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.Д. Титов, С. Д. Цалін, О. П. Невельська –Гордєєва та ін.; за заг. ред. проф. В.Д. Титова. Харків: Право, 2005. 208 с.
4. Логіка в запитаннях та відповідях : за списком екзаменаційних питань 2018/2019 навчального року з вирішенням практичних завдань до іспиту : навч. посіб. для студ., що готуються до іспиту з логіки / Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва ; за ред. О. П. Невельської-Гордєєвої. – Харків : Право, 2019. 126 с.История восточной философии : учеб. пособие / отв. ред. М.Т. Степанянц. – М. : ИФРАН, 1998. – 122 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	10
Індивідуальні завдання	20
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Шкала оцінювання здобувачів ВО

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

